

COVID19 ეპიდემიის შემაკავებელი ღონისძიებების ეტაპობრივი შესუსტება

მიზანი:

ქვეყანაში ეკონომიკური საქმიანობების ეტაპობრივი გახსნის შესაძლებლობის განხილვა

გახსნის ეტაპების ზოგადი პრინციპები

- საჭიროა განისაზღვროს ეტაპობრივი გეგმა (2 - 6 საფეხურიანი)
- თითოეულ ეტაპს შორის უნდა იყოს 2 კვირიანი ინტერვალი ეპიდსიტუაციაზე დასაკვირვებლად და შემდგომი გახსნის სტრატეგიის დასაზუსტებლად
 - ეტაპებს შორის არ უნდა იყოს ინფიცირების მნიშვნელოვანი ზრდა (ეფუძნება გაფართოებულ დიაგნოსტიკას და შესაძლო ადრეულ ნიშნებს მაგ. 112-ში შემოსული ზარების მნიშვნელოვნად ზრდას;
 - ჰოსპიტალური სექტორის დატვირთვა არ უნდა აღემატებოდეს მის 75% (უფრო დაბალი რა-ბა ვიდრე მისი ზღვრული დონეა) რათა შესაძლებელი იყოს პაციენტების ადეკვატური და ხარისხიანი მართვა.
- დისტანცირების და დაცვის სხვა ზომების (სამუშაო ადგილზე ფიზიკური ბარიერები, ნიღბების მოხმარება, ა.შ.) მკაცრი დაცვა, რომელიც შემუშავებულია ჯანმრთელობის სამინისტროს შრომის ინსპექციის მიერ, ჯანმრთელობის სამინისტროს პოლიტიკის დეპარტამენტთან კოორდინაციით.

ობიექტების გახსნის პრინციპები:

ობიექტების გახსნის პრინციპი შეიძლება დაეფუძნოს 3 მიმართულებას:

1. საზედამხედველო ორგანოების მიერ განხორციელებული ინსპექტირების შედეგებს
2. ეტაპობრივი სექტორული გახსნის შესაძლებლობა
3. სექტორული გახსნის შესაძლებლობა საერთაშორისო პრაქტიკისა და სოციალური დისტანცირების დაცვის შესაძლებლობით

პირველი მოდელი

დადებითი & უარყოფითი მხარეები

1. საზედამხედველო ორგანოების მიერ განხორციელებული ინსპექტირები

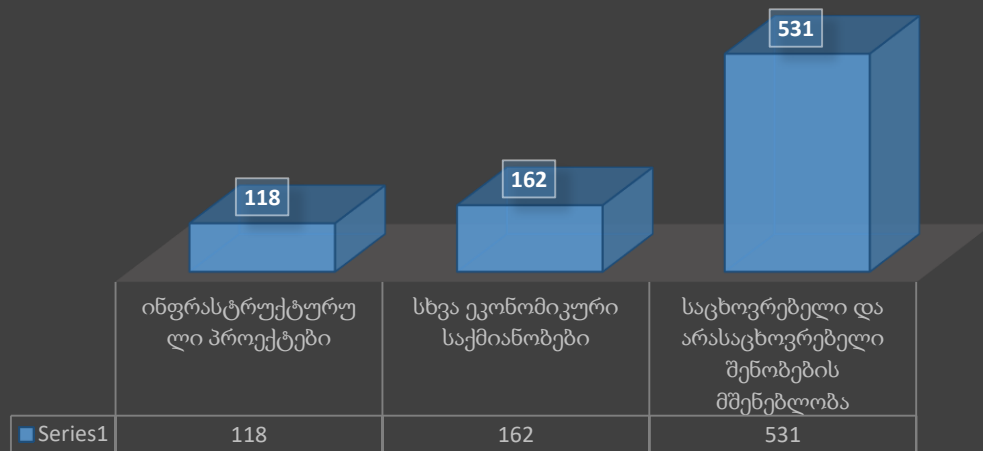
დადებითი	უარყოფითი	პრობლემის გადაჭრის შესაძლებლობა
1. საზედამხედველო ორგანოების (მაგ. შომის ინსპექცია) მიერ შემოწმებული კომპანიების დადებითი მხარეა, რომ ზუსტად შეგვიძლია განვსაზღვროთ რამდენად შეუძლია თითოეულ კომპანიას ჯანდაცვის რეკომენდაციების დაცვა. ამ შემთხვევაში მაქსიმალური ზისუზტით შეგვიძლია მოვახდინოთ ვირუსის გავრცელების პრევენცია და ტრაექტორიის განსაზღვა.	1 ამ პროცესის უარყოფითი მხარეა, ვრომ ვერ ხერხდება დროის მოკლე პერიოდში კომპანიების დიდი ნაწილის შემოწმება.	კომპანიების მაქსიმალური რაოდენობის მოცვა შესაძლებელია დეცენტრალიზაციის გზით, ადგილობრივი მუნიციპალიეტეტების საზედამხედველო ორგანოების აქტიური ჩართულობით, რომლის კორდინაციის განხორციელებაც შესაძლებელია ჯანდაცვის სამინისტროს შრომის ინსპექციის მიერ.

საზედამხედველო უწყებების მიერ სულ შემოწმებულია 875 კომპანია შემდეგი სექტორული მიმართულებით:

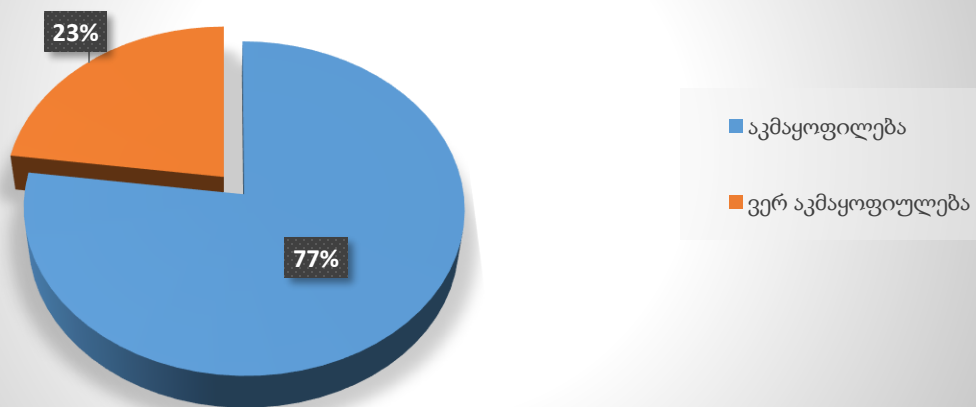
- ✓ გაზიფიცირების საქმიანობები
- ✓ ონლაინ საბითუმო და საცალო ვაჭრობა
- ✓ მშენებლობა
- ✓ ჰიდროელექტრო სადგურების საქმიანობა
- ✓ წარმოება
- ✓ მანქანების ტექნიკური მომსახურება
- ✓ საგამომცემლო საქმიანობა
- ✓ ტვირთის გადაზიდვის საქმიანობა
- ✓ ინერტული მასალების მოპოვება
- ✓ სანიაღვრე სამუშაოები
- ✓ ინფრასტრუქტურული პროექტები

შემოწმების შედეგები წარმოდგენილია გრაფიკულად:

შემოწმებული ეკონომიკური საქმიანობები

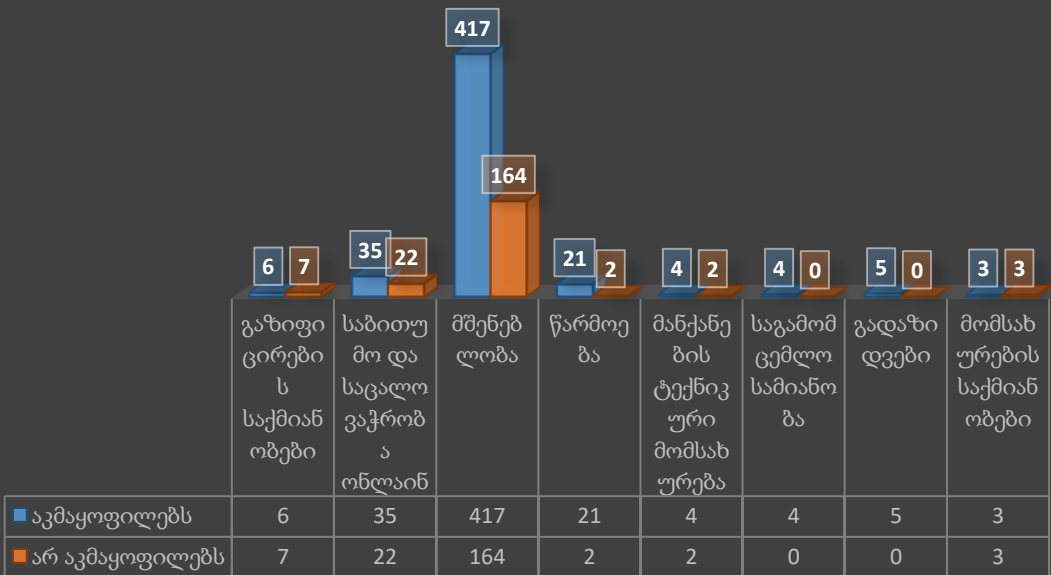

ინფრასტრუქტურული პროექტები

შემოწმებული საქმიანობების სტატისტიკა

■ აკმაყოფილებს ■ არ აკმაყოფილებს

რაოდენობრივად შემოწმება განხორციელდა შემდეგ ეკონომიკურ საქმიანობებზე:

- გაზიფიცირების საქმიანობები - 13; აკმაყოფილებს- 6, არ აკმაყოფილებს - 7;
- საბითუმო და საცალო ვაჭრობა - 57; აკმაყოფილებს- 35, არ აკმაყოფილებს - 22;
- მშენებლობა - 581; აკმაყოფილებს- 417, არ აკმაყოფილებს - 164;
- წარმოება- 23; აკმაყოფილებს- 21, არ აკმაყოფილებს - 2;
- მანქანების ტექნიკური მომსახურება - 6; აკმაყოფილებს- 4, არ აკმაყოფილებს - 2;
- გადაზიდვები - 5; აკმაყოფილებს- 5;
- მომსახურების საქმიანობები - 6; აკმაყოფილებს- 3, არ აკმაყოფილებს - 3;
- საგამომცემლო საქმიანობები - 4; აკმაყოფილებს- 4;

პირველი მოდელის არჩევის შემთხვევაში, შესაძლებელია უკვე შემოწმებული კომპანიებზე ნებართვების გაცემა.

საქართველოში რეგისტრირებული სხვა ეკონომიკური საქმიანობების შესწავლა, რომელთაც სურს საქმიანობის ნებართვის მიღება, მიმდინარე ეტაპზე არ განხორციელებულა, შესაბამისად მათი ეტაპობრივი გახსნისთვის საჭიროა განხორციელდეს სხვადასხვა ეკონომიკური საქმიანობის დეტალური შესწავლა ინსპექტირების გზით.

მეორე მოდელი

1. საერთაშორისო პრაქტიკის შესაბამისად, ეტაპობრივი სექტორული გახსნის შესაძლებლობა.

დადებითი	უარყოფითი	პრობლემის გადაჭრის შესაძლებლობა
1. საერთაშორისო პრაქტიკის შესაბამისად, დროის მოკლე პერიოდში ხდება სექტორული მიმართულებით ეკონომიკური საქმიანობების გახსნა, ინდივიდუალური შემოწმების გარეშე	2. ამ პროცესის უარყოფითი მხარეა, ინფექციის გავრცელების მაღალი რისკი, ვინაიდან არ მომხდარა კომპანიების ინდივიდუალური შემოწმება, შესაბამისად უცნობია რამდენად შესაბამისობაში ახორციელებს კომპანია საქმიანობას ჯანდაცვის რეკომენდაციებთან	უნდა განხორციელდეს სექტორების კლასიფიცირება მათი საფრთხისა და რისკის დონის განსაზღვრის შესაბამისად.

მესამე მოდელი

სხვადასხვა ქვეყნის გამოცდილება და საქართველოს მისადაგებული მოდელი

საქართველოს, მისი სპეციფიკის გათვალისწინებით, სხვადასხვა ევროპული ქვეყნის პრაქტიკის გათვალისწინებით, შეიძლება შევუსაბამოთ შერეული მოდელი, რომელიც დაეფუძნება ადგილობრივი პრაქტიკისა და საერთაშორისო სტატისტიკის (გამოცდილების) ანალიზს.

გარკვეული სტრატეგიის ეშვობით, ეკონომიკური სუბიექტების ეტაპობრივი გახსნა მოხდება, მათი ექსპოზიციის რისკის გათვალისწინებით, სოციალური დისტანციის დაცვითა და კონტროლის მექანიზმებით.

ანალიზი და პრიორიტეტულობა კომპანიების გახსნის პროცესში დაფუძნებულია კონკრეტული საქმიანობების შეზღუდვის საფუძველზე მიღებული სოციალური დისტანცირების პროცენტულ მაჩვენებელზე, რომელსაც ემატება ევროპული ქვეყნების წარმატებული გამოცდილება კომპანიების გახსნის პროცესში.

საქართველოში, სხვადასხვა სექტორებზე შეზღუდვების დაწესებამ გამოიწვია:

გართობა/დასვენება და ვაჭრობა - კლება 74 % (ამ ჯგუფში შედის რესტორნები, კაფეები, სავაჭრო ცენტრები, მუზეუმები, ბიბლიოთეკები და კინოთეატრები)

Retail & recreation

-74%

compared to baseline

სურსათის მაღაზიები და აფთიაქები - კლება 40% (ამ ჯგუფში შედის ბაზრობები, სურსათის მაღაზიები, სუპერმარკეტები და აფთიაქები)

Grocery & pharmacy

-40%

compared to baseline

პარკები - კლება 28% (ამ ჯგუფში შედის მუნიციპალური პარკები, ეროვნული ნაკრძალები და სხვა სივრცეები)

Parks

-28%

compared to baseline

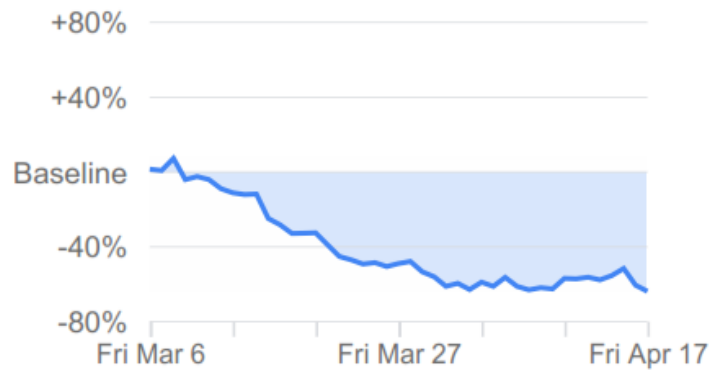

სატრანზიტო ჰაბები - კლება 64% (ამ ჯგუფში შედის მეტრო, ავტობუსები, მატარებლის სადგურები)

Transit stations

-64%

compared to baseline

სამსახურები/ოფისები - სამსახურებში 73%-ით არის ადამიანთა ნაკადი შემცირებული

Workplaces

-73%

compared to baseline

ზემოაღნიშნულ მონაცემებსა და საერთაშორისო პრაქტიკაზე დაყრდნობით, ეკონომიკური საქმიანობის/მეწარმე სუბიექტების საქმიანობის განხორციელების უფლების მინიჭება შესაძლებელია მოხდეს სოციალური დისტანცირების მაჩვენებლის გათვალისწინებით, პროცენტული განაწილების შესაბამისად, კერძოდ რაც უფრო მაღალია პროცენტული მაჩვენებელი, სექტორის გახსნა უნდა განხორციელდეს დროის გრძელვადიან მონაკვეთში, ხოლო პროცენტული მაჩვენებლის დაბალი ნიშნულის შემთხვევაში შესაძლებელია საქმიანობების გახსნისთვის პრიორიტეტების მინიჭება.

ამ მოდელით შესაძლებელია მოხდეს ეკონომიკის ეტაპობრივი გახსნა და ამავდროულად ვირუსის გავრცელების ნაკადების (მათ სორის კლასტერული) ეფექტური კონტროლი.

აღნიშნული სტრატეგიისა და ევროპული ქვეყნების კარგი პრაქტიკის გათვალისწინებით, ეკონომიკური საქმიანობების გახსნის პროცესი შეიძლება განხორციელდეს ქვემოთ მოცემული პრინციპებისა და პრიორიტეტული გეგმა გრაფიკის გათვალისწინებით:

1. პირველ ეტაპზე იხსნება ის ობიექტები, სადაც შესაძლებელია კლიენტების მცირე რაოდენობით მომსახურება, მათი ნაკადების მართვა ან/და დისტანციურად მომსახურება;
2. შემდეგ ეტაპზე იხსნება საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილები, რომლებიც განთავსებულია ღია ადგილებში, სადაც შესაძლებელია ადამიანებს შორის რაოდენობისა და დისტანციის კონტროლი;
3. შემდეგ ეტაპზე იხსნება საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილები დახურულ სივრცეში, ადამიანთა რაოდენობის კონტროლის გათვალისწინებით
4. ბოლოს იხსნება მასობრივი საზოგადოებრივი ღონისძიებები.

შენიშვნა: თითოეულ ობიექტზე, კლასტერების შესამცირებლად დაშვებული უნდა იყოს არაუმეტეს 20 დასაქმებული.

შენიშვნა: ეკონომიკური საქმიანობების ეტაპობრივი გახსნის მიუხედავად, კომპანიებმა სამუშაო პროცესში მაქსიმალურად უნდა მოადინონ ჯანდაცვის სამინისტროს მიერ განსაზღვრული რეკომენდაციების დაცვა, ხოლო სახელმწიფოს მხრიდან უნდა განხორციელდეს პერიოდული ზედამხედველობა რეკომენდაციების სავალდებულო შესრულებასთან დაკავშირებით.

ობიექტების გახსნის პერიოდულობა სექტორების მიხედვით

1

- მცირე კომერციული ადგილები (კლიენტთა რაოდენობის შეზღუდვით)
- ონლაინ ვაჭრობა

სექცია G - საბითუმო ვაჭრობა და საცალო ვაჭრობა;

2

- გეგმიური სტომატოლოგიური და ამბულატორიული მომსახურებები
- უსაფრთხოების სისტემების მონტაჟი/რეალიზაცია;
- საოფისე საქმიანობები, დასაქმებულთა რაოდენობის კონტროლით (არაუმეტეს 20 ადამიანი)

სექცია Q - ჯანდაცვა გეგმიური მომსახურებების ნაწილში;

სექცია A - სოფლის, სატყეო და თევზის მეურნეობა;

სექცია K - საფინანსო და სადაზღვევო საქმიანობები;

სექცია L - უძრავ ქონებასთან დაკავშირებული საქმიანობები;

3

- ინფრასტრუქტურული ობიექტები, მშენებლობები (არაუმეტეს 20 ადამიანი)
- ღია სავაჭრო ადგილები, ღია სივრცეში განთავსებული კვების ობიექტები,
- რეკრეაციული დანიშნულების ადგილები,
- ღია სპორტული არეალები

სექცია F - მშენებლობა ღია სივრცეში;

სექცია R - რეკრეაციული დაწესებულებები, სპორტის, დასვენების და გართობის სფეროსთან დაკავშირებული ღია სივრცეში განთავსებული საქმიანობები;

4

- წარმოების სექტორი,
- დახურულ სივრცეში განთავსებული კვების და სავაჭრო ობიექტები ადამიანთა რაოდენობის შეზღუდვით (ნაკადის კონტროლის გათვალისწინებით)
- განსაკუთრებული დანიშნულების სასწავლო დაწესებულებები
- სილამაზის სალონები

სექცია C დამამუშავებელი მრეწველობა;

5

- საზოგადოებრივი ტრანსპორტი,
- ბიბლიოთეკები, მუზეუმები, კინოთეატრები, საკონცერტო დარბაზები,
- მასობრივი ღონისძიებები,
- ფიტნეს კლუბები (საცხოვრებელთან უახლოეს დისტანციაზე)
- სასწავლო დაწესებულებები

სექცია R - ხელოვნება, შემოქმედებითი, სახელოვნებო და გართობის საქმიანობები, ბიბლიოთეკების, არქივების, მუზეუმების და სხვა კულტურული დაწესებულებების საქმიანობები;

სექცია P - განათლება;

6

- საზოგადოებრივი ტრანსპორტი

სექცია H - ტრანსპორტი